

Keypa smærri bilar

Í mong ár voru amerikanararnir millum annað kendir fyri sínar stóru bilar, sum hövdu stóran motor og brendu nógv. Men tann høgi oljuprísurin hevur havt við sær, at benzinið er dýrkað nógv í USA eins og aðrastaðni, og tað fær nú amerikanararnar at keypa smærri bilar. Samstundis vísa tøl, at amerikanarar koyra minni nú enn fyrr. Ikki tí, sammett við okkara viðurskifti er benzin bíligt í USA. Har kostar ein lítur 5,50 krónur.

Amerikanararnir keypa smærri bilar nú, tí benzinið er so dýrt (Mynd: NRK)

CIA var í Grønlandi

Jyllands-Posturin hevur nú staðfest, at amerikanska fregnartænastan CIA brúkti grønlandskt loftrúm, tá eitt flogfar hjá tænaðstuni flutti ein fanga úr Evropa til USA. Blaðið hevur úr skjølum staðfest, at eitt flogfar við fanganum Khaled El-Masri fór úr Albania til Serbia, síðani til Kekkia, haðani til Keflavíkar í Íslandi og so ígjøgnum grønlandskt loftrúm til USA. Hetta var sambært Jyllands-Postinum seinnapartin tann 29. maí í 2004.

Danskur fiskiskapur gevur minni

Triggjar teir fyrstu mánaðirnar í ár hevur danskur fiskiskapur samanlagt tjent 19% minni enn somu mánaðir í fjør

FISKIVINNA

Vilmund Jacobsen
vilmund@sosialurin.fo

Í virði er talan um eina minking, bæði í ídnaðar-og matfiskiskapi, men samlaðu nøgdirnar í matfiskiskapi eru kortini øktar í hesum tíðarskeiði.

Fiskeridirektoratet hevur júst almannakunngjørt tøl fyri fyrsta ársfjórðing fyri brottvinningin í danskari fiskiveiði.

Stór afturgongd

Ídnaðarfiskiskapur hevur hesar fyrstu triggjar mánaðirnar havt eina bruttutjening upp á 46 miljónir krónur, sum er ein minking upp á 55% í mun til somu mánaðir í fjør. Nøgdirnar í hesi veiði eru minkaðar 45%.

Veiðan eftir brislingi hevur givið 35 miljónir krónur, sum er ein minking upp á

Danskur ídnaðarfiskiskapur hevur fyrstu triggjar mánaðirnar í ár havt eina bruttutjening upp á 46 miljónir krónur, sum er ein minking upp á 55% í mun til somu mánaðir í fjør

12%, og veiðan eftir hvít- ingi hevur givið 10 miljónir krónur, sum er heili 82% minni enn fyrsta fjórðingsár í fjør.

Í veiðini eftir matfiski var bruttotjeningin 58 mil-

jónir krónur lægri í ár enn í fyrsta ársfjórðingi í fjør. Hetta er ein minking upp á 11%. Í nøgd var talan kortini um ein vøkstur upp á 9%. At matfiskurin kortini gav minni, kemst av, at

miðalprísurin hevur verið 18% lægri í ár enn í byrjanini av 2007.

Hægri toskaprísur

Toskur, sum plagar at

standa fyri umleið einum triðingi av samlaðu matfiskalandingunum hjá donskum fiskiførum, hevur havt eina góða byrjan í ár. Landaðu nøgdirnar eru 5% minni í ár, men á hinari síð-

uni er miðalprísurin øktur við 6%.

Prísurin á reyðsprøku hevur verið hin sami í ár sum í fjør, men landaðu nøgdirnar eru minkaðar við heili 25%. Miðalprísirnir á tungu, sild og jomfrúhummaru hava verið lægri í ár, meðan onnur krabbadýr – íroknað hestarækjur - hava havt størsta prísavøkstur, nevniliga 69%.

Ov lítil svøvnur kann vera deyðiligur

Svevur tú ov lítið, tvífoldar tað vandan fyri eitt nú hjartasjúkum, men granskarar leggja dent á, at munur er á lítlum svøvni og ringum svøvni

SVØVNUR

Vilmund Jacobsen

Trot á svøvni kann elva til nógvarymiskarheilsutrupulleikar. Fólk, sum sova minni enn seks tímar um samdøgnið, eru í tvífalt so stórum vanda fyri at fáa hjartasjúkur sum fólk, ið sova millum

sjei og átta tímar um døgnið.

Tað vísir ein nýggj kann- ing hjá granskarum við University of Pittsburgh Scholl of Medicine.

Granskararnir eru eisini komnir eftir, at fólk, sum sova lítið, eru í størri vanda fyri at fáa høgt kolesterol, økt blóðtrýst og sukur- sjúku.

Bjørn Bjorvatn, sum starvast hjá Nasjonalt Kompetansesenter for Søvn- syndom, heldur, at ein av frágreiðingunum er, at lítil svøvnur ofta førir til, at fólk gerast ov feit.

- Vit hava eina líknandi kanning, sum áður hevur

víst, at svøvntrót kann vera heilsuskaðiligt.

Hann vísir á, at tað eru nógv viðurskifti, sum í hesum sambandi kunnu ávirka heilsuna.

- Fólk, sum sova lítið, gerast ofta feitari, tí svøvntrót økir gjarna um matarlystin – og yvirvekt er vandamikil fyri hjartað, sigur hann.

Fleiri enn 1200 fólk millum 30 og 54 ár voru við í nevndu kanning.

Professorin í hjartasjúkum við Universitetið í Oslo, John Kjekshus, váttaar, at samanhangur er millum svøvntrót og hjartasjúkur.

- Fólk, sum sova lítið, hava eitt høgt strongdarstöði

í kroppinum. Tí kann bjóð- trýstið økjast nógv, og tá ert tú í størri vanda fyri at fáa hjartatrupulleikar, sigur professarin, sum heldur, at svøvntrót serliga er vandamikið fyri fólk, sum frammanundan eru fongd við hjartasjúkum.

John Kjekshus leggur afturat, at hjartatrupulleikar ofta koma av øðrum viðurskiftum, eitt nú arvi, royking, ov lítum rørslum og fiti. Trot á svøvni er ein for- styrkjandi liður sum ger, at vandin gerst størri.

- Ikki minst fyri hesi fólk er tað týðningarmikið, at tey fáa nóg mikið av svøvni, sigur professarin.

- Fólk, sum sova lítið, hava eitt høgt strongdarstöði í kroppinum. Tí kann bjóðtrýstið økjast nógv, og tá ert tú í størri vanda fyri at fáa hjartatrupulleikar, sigur professarin, sum heldur, at svøvntrót serliga er vandamikið fyri fólk, sum frammanundan eru fongd við hjartasjúkum